

znak sprawy

Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy

nazwa / imię i nazwisko Beneficjenta

Sprawozdanie z realizacji operacji

(składane wraz z wnioskiem o płatność końcową)

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

PROW 2014-2020

Działanie 16 "Współpraca"

1. Numer umowy o przyznaniu pomocy

00027.DDD.6509.00051.2019.06

2. Tytuł operacji (krótki i zrozumiały, jedno kluczowe zdanie o operacji, maks.150 znaków)

Opracowanie i wdrożenie innowacyjnej metody przygotowania i przeprowadzenia oceny wartości użytkowej ogierów rasy wielkopolskiej i małopolskiej w warunkach stacjonarnych

5. Słowa kluczowe umożliwiające identyfikację przedmiotu operacji (wybrać z listy)

chów i dobrostan zwierząt

6. Okres realizacji operacji (data rozpoczęcia i zakończenia realizacji operacji)

od

2	6
d	d

 -

0	2
m	m

 -

2	0	2	1
r	r	r	r

 do

3	0
d	d

 -

0	6
m	m

 -

2	0	2	3
r	r	r	r

7. Krótkie podsumowanie operacji, zawierające opis celów i głównych zadań, które zostały zrealizowane oraz wskazanie uzyskanych w ich wyniku rezultatów (w języku polskim i angielskim) - (1000-1500 znaków).

Celem projektu było wzmocnienie ochrony zasobów genetycznych zagrożonych populacji polskich szlachetnych ras koni poprzez opracowanie i wdrożenie innowacyjnej metody treningu (przygotowania) i oceny rodzimych ras ogierów wielkopolskich i małopolskich w stacjonarnym zakładzie treningowym. Projekt był realizowany z użyciem żywych koni, a jego celem była zmiana wartości konia jako produktu poprzez alternatywny odchów od młodego osobnika do dorosłego ogiera oraz podniesienie jego wartości użytkowej. Na podstawie raportów z bazy danych PZHK zostały wytypowane do projektu ogiery z rocznika 2017-2020 rasy wielkopolskiej i małopolskiej. Odbyły się trzy edycje zaprzegowych Zakładów Treningowych, do których przystąpiło w sumie 39 ogierów (11 wielkopolskich i 28 małopolskich). Kwalifikacje do hodowli i licencje w ramach projektu uzyskało 25 ogierów (7 wielkopolskich i 18 małopolskich) a tym samym pozyskano młode rozplodniki jako wzmocnienie ochrony zasobów genetycznych zagrożonych populacji polskich szlachetnych ras koni. Na podstawie analiz wyników zaprzegowych prób dzielności ogierów wielkopolskich i małopolskich z lat 2007-2019 oraz trzech edycji prób dzielności w ramach projektu przygotowano, zwalidowano i wprowadzono do Programów hodowlanych tych ras zmiany w regulaminie próby zaprzegowej po treningu stacjonarnym oraz znowelizowano zasady uznawania ogierów.

The aim of the project was to strengthen the protection of genetic resources of endangered populations of Polish noble horse breeds by developing and implementing an innovative method of training (preparation) and assessment of native breeds of Wielkopolska and Małopolska stallions in a stationary training facility. The project was carried out using live horses, and its goal was to change the value of the horse as a product through alternative rearing from a juvenile to an adult stallion and increasing its use value. Based on reports from the PZHK (Polish Horse Breeding Association) database, stallions from the 2017-2020 breeding season of the Wielkopolska and Małopolska breeds were selected for the project. There were three editions of horse-drawn training plants, which were attended by a total of 39 stallions (11 from Wielkopolska and 28 from Małopolska). 25 stallions (7 Wielkopolski and 18 Małopolski) obtained qualifications for breeding and licenses under the project, and thus young sires were acquired as a strengthening of the protection of genetic resources of endangered populations of Polish noble horse breeds. Based on the analyzes of the results of the performance tests of the Wielkopolska and Małopolska stallions from 2007-2019 and three editions of the performance tests, changes in the rules of the driving test after stationary training were prepared, validated and introduced to the breeding programs of these breeds, and the rules for the recognition of stallions were amended.

8. Całkowity budżet operacji

4757909,36

zł

9. Źródła finansowania operacji

środki przyznane na podstawie umowy o przyznanie pomocy + środki własne każdego z beneficjentów

10. Wskazanie obszaru na poziomie NUTS 3 określonego w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE. L 154 z 21.06.2003, str. 1, z późn. zm.); Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t. 1, str. 196), na którym realizowane były główne zadania w ramach operacji.

10.1 Kraj	10.2 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Polska	2014PL06RDNP001 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020
10.3 Główna lokalizacja realizacji operacji (NUTS3)	
PL218 Małopolskie - Nowosądecki	
10.4 Dodatkowa lokalizacja realizacji operacji (NUTS3)	
1	PL214 Małopolskie - Krakowski
2	PL415 Wielkopolskie - Miasto Poznań
3	PL911 Mazowieckie - Miasto Warszawa
...	

11. Główne korzyści, wynikające z zastosowania poszczególnych lub wszystkich rezultatów operacji przez ich adresata (prosty opis, bez stosowania terminologii naukowej, w języku polskim i angielskim) .

Podstawową korzyścią Projektu jest uzyskanie w hodowli rodzimych ogierów, które są wykorzystane do odtworzenia i zachowania pierwotnej puli genowej koni wielkopolskich i małopolskich. Obecna populacja tych koni jest w większości przekrzyżowana zagranicznymi rasami, co w dalszej konsekwencji doprowadzi do całkowitej utraty rodzimych zasobów genetycznych polskich ras. Uzyskanie ogierów rodzimych ras wielkopolskiej i małopolskiej było realizowane za pomocą nowo opracowanych metod przygotowania (odchowu, selekcji i treningu) oraz przeprowadzenia oceny wartości użytkowej. Dodatkową korzyścią było zastosowanie opracowanych metod już od wieku około 1,5 roku życia ogiera. W celu pełnego wykorzystania nowych metod do uzyskania rodzimych ogierów wielkopolskich i małopolskich, w ramach operacji zostały opracowane i wdrożone zasady funkcjonowania nowej metody organizacji. Jest ona przeznaczona dla utworzenia pierwszej w Polsce jednostki w warunkach stacjonarnych - wychowalni ogierów, której celem jest połączenie w jednym miejscu wszystkich etapów: odchowu, treningu, selekcji i przeprowadzenia próby dzielności dla ogierów. W wyniku realizacji operacji (w 3 powtórzeniach) udowodniono, że zorganizowanie i przeprowadzenie wszystkich czynności w jednym ośrodku, w ujednoliconych warunkach daje możliwość pełnego i kompleksowego wykorzystania opracowanych w ramach operacji metod oraz pozwala na osiągnięcie głównego celu jakim jest uzyskanie pełnowartościowych ogierów ras rodzimych o wysokich walorach zdrowotnych, użytkowych i genetycznych. Znowelizowane zasady uznawania ogierów wprowadzone do Programów hodowlanych koni wie kopolskich i małopolskich, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2023 r. pozwola hodowcom i właścicielom młodych ogierów spełniających wymagania Programu ochrony zasobów genetycznych na łatwiejsze uznanie ich jako rozplodn ków dopuszczonych do użycia w hodowli, a tym samym zwiększą liczbę ogierów do krycia klaczy rasy wie kopolskiej i małopolskiej, przyczyniając się do zwiększenia populacji koni tych ras, a tym samym do ochrony zasobów genetycznych populacji polskich szlachetnych ras koni zagrożonych wyginięciem. Dodatkowym rezultatem jest stworzenie sieci współpracy między hodowcami w zakresie wymiany ogierów i możliwości poprawy pogłowia hodowlanego koni.

The main benefit of the Project is obtaining native stallions in breeding, which are used to recreate and preserve the original gene pool of Wielkopolska and Małopolska horses. The current population of these horses is mostly crossed with foreign breeds, which in turn will lead to the complete loss of native genetic resources of Polish breeds. Obtaining stallions of native Wielkopolska and Małopolska breeds was carried out by means of newly developed methods of preparation (breeding, selection and training) and performance evaluation. An additional benefit was the application of the developed methods from the age of about 1.5 years of the stallion's life. In order to make full use of the new methods to obtain native Wielkopolska and Małopolska stallions, as part of the operation, the principles of the new method of organization were developed and implemented. It is intended for the creation of the first stationary unit in Poland - a stallion breeding facility, the aim of which is to combine all stages in one place: rearing, training, selection and performance tests for stallions. As a result of the operation (in 3 repetitions), it was proved that organizing and carrying out all activities in one center, in uniform conditions, gives the possibility of full and comprehensive use of the methods developed as part of the operation and allows to achieve the main goal, which is to obtain full-fledged stallions of native breeds with high health, functional and genetic values. The amended rules for the recognition of stallions introduced to the Breeding Programs for Wielkopolska and Małopolska horses, approved by the Minister of Agriculture and Rural Development in 2023, will allow breeders and owners of young stallions meeting the requirements of the Genetic Resources Conservation Program to more easily recognize them as sires authorized for use in breeding, and thus increase the number of stallions for mares of the Wielkopolska and Małopolska breeds, contributing to an increase in the population of horses of these breeds, and thus to protect the genetic resources of the population of Polish noble horse breeds threatened with extinction.

12. Wskazanie miejsca, w którym zostały udostępnione materiały audiowizualne dotyczące operacji, o ile zostały udostępnione.

15. Liczba innowacyjnych rozwiązań wprowadzonych do praktyki gospodarczej:

3

16. Dodatkowe informacje na temat realizowanej operacji zamieszczone z inicjatywy beneficjenta.

W wyniku realizacji operacji zgodnie z celem głównym wzmocniono ochronę zasobów genetycznych zagrożonych populacji polskich szlachetnych ras koni poprzez opracowanie i wdrożenie innowacyjnej metody treningu (przygotowania) i oceny rodzimych ras ogierów wielkopolskich i małopolskich w stacjonarnym zakładzie treningowym poprzez uzyskanie następujących wskaźników jego realizacji: 1. Wykorzystanie uzyskanego produktu – rodzimych ogierów do odtworzenia i zachowania pierwotnej, konserwatywnej puli genowej rodzimych koni wielkopolskich i małopolskich będących założycielami i kontynuatorami ras koni reprezentujących polską myśl hodowlaną. Pozyskano 25 (7 wielkopolskich i 18 małopolskich) licencjonowanych ogierów rasy wie kopolskiej i małopolskiej spełniających warunki Programu Ochrony Zasobów Genetycznych. Z uwagi na to, że przekazane na punkty kopulacyjne ogiery mogą mieć liczne potomstwo skala oddziaływania przedsięwzięcia może być bardzo duża. 2. Wykorzystanie opracowanych nowych metod (technologii) opartych na analizie: etologicznej oceny zachowań indywidualnych i społecznych ogierów, laboratoryjnej fizjologicznych i biochemicznych parametrów wydolnościowych i zdrowotnych oraz analizie genetycznej do selekcji ogierów, szczególnie rodzimych ras szlachetnych. W pozyskaniu produktu jakim są ogiery pozwolą wypracowane w ramach projektu znowelizowane zasady uznawania ogierów wprowadzone w Programach hodowlanych koni ras wielkopolskiej i małopolskiej, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2023 r., zawierające zmienione regulaminy prób dzielności ogierów po zaprzegowym treningu stacjonarnym, zawierające złagodzone normy czasowe, określone minimalne progi punktowe umożliwiające wpis do księgi stadnej po wyżej wymienionej próbie, zmieniony system liczenia wyników końcowych, a także zmiany w zasadach kwalifikacji ogierów do hodowli i treningu wierzchowego oraz próby dzielności. 3. Wykorzystanie opracowanych i wdrożonych zasad funkcjonowania nowej metody organizacji, służącej do utworzenia pierwszej jednostki w warunkach stacjonarnych - wychowalni ogierów, której celem jest połączenie w jednym miejscu wszystkich etapów: odchowu, treningu, selekcji i przeprowadzenia próby dzielności dla ogierów. Zapewniło to wykonywanie poszczególnych elementów przygotowania i treningu ogierów przez kompetentne osoby, począwszy od indywidualnego odchowu ogierów, ich treningu oraz oceny. Zorganizowanie i przeprowadzenie wszystkich czynności w jednym ośrodku, w ujednoliconych warunkach dało możliwość pełnego i kompleksowego wykorzystania opracowanych w ramach operacji metod oraz pozwoliło na zoptymalizowanie i lepsze wykorzystanie tego potencjału w celu osiągnięcia celu jakim jest uzyskanie pełnowartościowych ogierów ras rodzimych o wysokich walorach zdrowotnych, użytkowych i genetycznych. 4. Utworzenie sieci do nawiązania współpracy między hodowcami w zakresie wymiany ogierów i możliwości poprawy pogłowia hodowlanego koni. Nawiązane kontakty między hodowcami oraz pozyskana wiedza podczas realizacji Projektu dotycząca nowych metod odchowu i sposobu treningu ogierów zaowocowały już zgłoszeniami kolejnych młodych ogierów wielkopolskich i małopolskich na kwalifikacje oraz dopuszczeniem do polowych prób dzielności, co daje szansę na pozyskanie kolejnych reproduktorów w rasie wie kopolskiej i małopolskiej.

* *Dotyczy produktów objętych Załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. 2004 r. Nr 90, poz. 864/2, z późn. zm).*

** *Dotyczących produkcji, przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów objętych Załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2, z późn. zm)*